

Nota: Variabele prijzen in de V-test®

19/12/2023

De berekening van de geschatte jaarkost van contracten met een variabele energieprijis in de V-test® - revisie nota's dd. 21/12/2022 en 5/05/2022

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Indexatieparameters: algemeen.....	3
3	Hoe wordt de geschatte jaarkost bij contracten met een variabele energieprijns berekend in de V-test® sinds mei 2022?	4
3.1	Contracten geïndexeerd o.b.v. forward-indexatieparameters	5
3.2	Contracten geïndexeerd o.b.v. spot-indexatieparameters	8
3.2.1	Omzetting RLP-profiel elektriciteit naar volgend kalenderjaar	10
3.2.2	Omzetting RLP-profiel gas naar volgend kalenderjaar	12
3.2.3	Omzetting SPP-profiel teruglevering elektriciteit naar volgend kalenderjaar	13
3.3	Dynamische contracten.....	13

1 Inleiding

De V-test[®] is de prijsvergelijker beheerd door de VREG, waarin huishoudelijke en kleinzakelijke afnemers energiecontracten kunnen vergelijken. Met meer dan 1 miljoen bezoekers in 2021 en 2,5 miljoen uitgevoerde vergelijkingen in 2022, is de V-test[®] de referentie in Vlaanderen voor wie op zoek is naar een nieuw energiecontract.

Voor de berekening van de geschatte jaarkost van contracten met een variabele energieprijis gebruikten we tot en met april 2022 de berekeningsmethode beschreven in het 'Charter voor een goede informatieverschaffing bij de prijsvergelijking van elektriciteit en gas' van de CREG.¹ Volgens die methode wordt de verwachte jaarkost van variabele contracten geraamd op basis van de laatst gekende waarde van de gebruikte indexatieparameters. We volgden deze methode om redenen van transparantie en uniformiteit, zodat dezelfde berekeningsmethode werd gebruikt bij de verschillende prijsvergelijkingsites en prijssimulatoren in de markt, ook al ondertekende de VREG het charter niet.

Deze methode had als voordeel heel eenvoudig te zijn, maar toonde ook zijn gebreken. Met de sterk gestegen energieprijzen in de tweede helft van 2021 kwamen deze gebreken nog eens uitvergroot naar boven.

Sinds mei 2022 gebruiken we een nieuwe methodologie in de V-test[®] om de geschatte jaarkosten van contracten met een variabele energieprijis te berekenen. In deze methodologie wordt rekening gehouden met de verwachte energieprijzen voor de komende 12 maanden. Deze methodologie werd uitvoerig gemonitord alvorens ze werd ingevoerd in de V-test[®]. Intussen wordt deze methodologie ook gebruikt in de prijsvergelijkers van de andere regulatoren (CompaCWAPE in Wallonië, BruSim in Brussel en de CREG Scan op federaal niveau) en verschillende commerciële prijsvergelijkers.

2 Indexatieparameters: algemeen

De prijs van een contract met variabele energieprijis wordt geïndexeerd. Dat betekent dat de prijs kan schommelen tijdens de contractperiode. Leveranciers kopen elektriciteit of aardgas op energiebeurzen (groothandelsmarkten). De prijschommelingen in contracten met een variabele energieprijis zijn afhankelijk van de prijsdalingen en -stijgingen op die energiebeurzen.

De energieprijis van een contract met variabele energieprijis wordt berekend volgens een formule in deze vorm:

$$(a * X) + b$$

X is de indexatieparameter. Leveranciers kiezen welke indexatieparameter X een contract volgt.

En ze bepalen waarden a en b.

¹ <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Decisions/B1614NL.pdf>

Energieleveranciers gebruiken verschillende indexatieparameters om de variabele energieprijzen binnen energiecontracten te indexeren. Deze parameters zijn allen gebaseerd op noteringen van energieprijzen op de energiebeurzen en kunnen zowel op maandbasis als op kwartaalbasis geïndexeerd worden.

Naast de verschillende frequenties van indexatie zijn er nog twee grote groepen te onderscheiden:

- Forward-indexatieparameters hebben betrekking op energiebeurzen waar de leveranciers energieblokken verhandelen voor de langere termijn (bv. aankopen voor het volgende kwartaal, voor de volgende maand,...),
- Spot-indexatieparameters hebben betrekking op energiebeurzen waarop de leveranciers energie kopen voor de dag nadien (day-ahead prijzen).

Forward-indexatieparameters kunnen zowel geïndexeerd worden op basis van een gemiddelde van verschillende prijsnoteringen op een energiebeurs als op basis van één enkele prijsnotering. Spot-indexatieparameters worden geïndexeerd op basis van het gemiddelde van de prijzen van de maand of het kwartaal van levering. Het kan hierbij zowel om een rekenkundig gemiddelde gaan als om een profiel-gewogen² gemiddelde.

[Link naar dashboard 'Evolutie indexatieparameters op basis van groothandelsprijzen'](#)

3 Hoe wordt de geschatte jaarkost bij contracten met een variabele energieprijzen berekend in de V-test[®] sinds mei 2022?

De leveringsperiode die wordt aangenomen in de V-test[®] bij schatting van de jaarkost gaat telkens om de eerstvolgende 12 maanden. Bij de V-test[®] update van januari jaar Y gaat het dus om de leveringsperiode januari jaar Y t.e.m. december jaar Y, bij de update van februari om de leveringsperiode februari jaar Y t.e.m. januari jaar Y+1, enz.

De waarde van forward-indexatieparameters is steeds gekend voor start van de leveringsperiode waarvoor ze geldt. De duur van deze leveringsperiode wordt bepaald door de definitie van de indexatieparameter, bepaald door de leverancier, en is doorgaans een maand of een kwartaal. Dit betekent dat de werkelijke eenheidsprijs per kWh van het contract enkel gekend is voor de eerste indexatieperiode van een maand of kwartaal. De eenheidsprijs voor de volgende maanden en kwartalen is nog niet gekend op het moment dat men de verschillende contracten met elkaar vergelijkt in de V-test[®]. Hiervoor wordt gerekend met een schatting op basis van beschikbare prijsnoteringen op de energiebeurzen voor toekomstige leveringen.

² Tot eind 2021 werden hiervoor synthetische lastprofielen gebruikt (SLP's). Met de inwerkingtreding van de nieuwe marktprocessen van MIG6, worden vanaf 2022 reële lastprofielen (RLP's) gebruikt. De lastprofielen hebben allen als doel om de energie-afname voor een bepaalde periode (bv. een jaar, zoals geregistreerd tussen twee meteropnames) te verdelen over de kwartieren (elektriciteit)/uren (gas) binnen die periode, rekening houdend met de seizoenen, week- en werkdagen en dag en nacht.

De waarde van spot-indexatieparameters is pas gekend na afloop van de leveringsperiode. Ook hier wordt de duur van deze leveringsperiode bepaald door de definitie van de indexatieparameter, bepaald door de leverancier, en is deze doorgaans gelijk aan een maand of een kwartaal. Dit betekent dat de werkelijke eenheidsprijs per kWh van het contract nog voor geen enkele maand of kwartaal op voorhand gekend is. Er wordt in de V-test[®] daarom gerekend met een schatting op basis van dezelfde beschikbare prijsnoteringen op de energiebeurzen voor toekomstige leveringen als bij forward-indexatieparameters.

Aangezien de werkelijke eenheidsprijzen per kWh die gedurende het contractjaar zullen van toepassing zijn op een contract met variabele energieprijs niet op voorhand gekend zijn, blijven ook de jaarkosten die uit deze berekeningen komen schattingen en zullen de prijzen die uiteindelijk worden gefactureerd aan de eindgebruiker nog steeds verschillen van wat er werd getoond in de V-test[®]. Dit is eigen aan een contract met variabele (en ook met dynamische) energieprijs.

3.1 Contracten geïndexeerd o.b.v. forward-indexatieparameters

Methodologie voor de berekeningen en schattingen van de waarden van forward-indexatieparameters voor de eerstvolgende 12 maanden in de V-test[®]:

- Eerste maand/kwartaal van de leveringsperiode: werkelijke waarde van de indexatieparameter, zoals beschreven op de tariefkaart,
- Volgende maanden/kwartalen:
 - Alle prijsnoteringen t.e.m. de laatste handelsdag vóór de voorlaatste werkdag voor de maand van de V-test[®] update die effectief gebruikt worden om de werkelijke waarde van de indexatieparameter te berekenen (dit is enkel het geval bij indexatieparameters die prijsnoteringen gebruiken die verder in de tijd teruggaan dan één maand voor de start van de leveringsperiode),
 - Bij gebrek aan werkelijke prijsnoteringen: per maand/kwartaal het rekenkundig gemiddelde van de 5 laatste prijsnoteringen vóór de voorlaatste werkdag voor de maand van de V-test[®] update van
 - Voor elektriciteit: 'Belgian Power Base Load Futures' noteringen voor maand- en kwartaalproducten op ICE Endex,
 - Voor gasprijzen: 'Dutch TTF Gas Base Load Futures' noteringen voor maand- en kwartaalproducten op ICE Endex,
- Op de zo bekomen waarden per maand of kwartaal wordt een weging toegepast o.b.v. de RLP-profielen (afnamecontracten) of het SPP-profiel (terugleveringscontracten) om tot een gewogen gemiddelde waarde van de indexatieparameter te komen voor de betreffende periode van 12 maanden. Het is deze gewogen gemiddelde waarde van de indexatieparameter die gebruikt wordt bij berekening van de energieprijzen in de V-test[®].

RLP- en SPP-weging

Het energieverbruik schommelt doorheen het jaar, samen met de seizoenen, de verschillen tussen dag en nacht en week- en weekenddagen. Om jaargemeten afnames te kunnen verdelen over de verschillende kwartieren (elektriciteit) of uren (gas) in een jaar, wordt in de energiemarkt gebruik gemaakt van lastprofielen. Tot voor november 2021 ging het om synthetische

lastprofielen of SLP's, vanaf de start van de nieuwe marktprocessen onder MIG6 werden de meeste SLP's vervangen door reële lastprofielen of RLP's³. Zowel bij elektriciteit als bij gas zal een gepaste RLP gebruikt worden om de verschillende bekomen waarden bij de berekening van de indexatieparameters een bepaald gewicht te geven in de prijsinschatting voor de hele periode van 12 maanden. Zo is het gewicht van wintermaanden/kwartalen groter dan van zomermaanden/kwartalen door het hogere energieverbruik in de winter. De prijzen van deze wintermaanden/kwartalen zullen dan ook zwaarder doorwegen in de jaarfactuur.

Hetzelfde geldt voor teruglevering van elektriciteit op het net door een prosumant met een digitale meter. De elektriciteit die hij produceert met bv. zonnepanelen, maar die niet onmiddellijk ter plaatse wordt verbruikt of wordt opgeslagen in een batterij, wordt geïnjecteerd op het elektriciteitsnet. De prosumant ontvangt hiervoor een vergoeding van zijn leverancier. De elektriciteitsproductie en -injectie schommelen doorheen het jaar, samen met de seizoenen en de verschillen tussen dag en nacht. Om jaargemeten elektriciteitsinjecties te kunnen verdelen over de verschillende kwartieren in een jaar, wordt in de energiemarkt gebruik gemaakt van synthetische productieprofielen of SPP's. Er zal bij de berekening van de geschatte jaaropbrengst van terugleveringscontracten met een variabele energieprijis in de V-test[®] een gepaste SPP gebruikt worden om de verschillende bekomen waarden bij de berekening van de indexatieparameters een bepaald gewicht te geven in de prijsinschatting voor de hele periode van 12 maanden.

De gebruikte RLP's en SPP zijn deze die voor het jaar waarin de V-test[®] update wordt gepubliceerd ex ante bepaald werden, nl. RLPON voor gas (1 profiel voor België), het wiskundig gemiddelde van de RLPON's van alle Belgische DNB's voor afname van elektriciteit en het wiskundig gemiddelde van de genormaliseerde ex ante SPP's van alle Belgische DNB's voor teruglevering van elektriciteit.⁴

In tegenstelling tot SLP's wordt er bij RLP's geen onderscheid meer gemaakt tussen jaargemeten huishoudelijke of professionele profielen. Dezelfde RLPON wordt dus toegepast bij de berekeningen voor contracten voor huishoudelijke en deze voor jaargemeten professionele (kleinzakelijke) afnemers.

³ <https://www.vreg.be/nl/verbruiksprofielen-en-productieprofielen>

⁴ <https://www.synergriid.be/nl/documentencentrum/statistieken-gegevens/profielen-slp-spp-rlp>

Tabel 1: RLPON en SPP profielen 2023 en 2024

	Elektriciteit (RLPON alle Belgische DNB's)	Aardgas (RLPON)	SPP ex-ante (alle Belgische DNB's)
Eerste kwartaal 2023	29,72%	45,77%	15,13%
jan/23	10,89%	17,73%	1,88%
feb/23	9,46%	15,21%	4,38%
mrt/23	9,38%	12,83%	8,87%
Tweede kwartaal 2023	21,86%	12,93%	40,17%
apr/23	7,77%	7,15%	12,34%
mei/23	7,31%	3,82%	14,06%
jun/23	6,78%	1,96%	13,78%
Derde kwartaal 2023	20,42%	6,11%	34,84%
jul/23	6,73%	1,59%	13,65%
aug/23	6,75%	1,69%	11,73%
sep/23	6,95%	2,84%	9,47%
Vierde kwartaal 2023	27,99%	35,19%	9,85%
okt/23	8,19%	6,82%	5,43%
nov/23	9,24%	12,03%	2,90%
dec/23	10,56%	16,34%	1,52%
Eerste kwartaal 2024	30,33%	45,91%	15,11%
jan/24	11,02%	17,60%	1,93%
feb/24	9,90%	15,64%	4,43%
mrt/24	9,41%	12,67%	8,74%
Tweede kwartaal 2024	21,59%	12,88%	40,20%
apr/24	7,69%	7,13%	11,97%
mei/24	7,20%	3,80%	14,24%
jun/24	6,70%	1,95%	13,99%
Derde kwartaal 2024	20,15%	6,16%	34,90%
jul/24	6,64%	1,60%	13,52%
aug/24	6,66%	1,68%	12,16%
sep/24	6,84%	2,88%	9,21%
Vierde kwartaal 2024	27,93%	35,06%	9,80%
okt/24	8,13%	6,90%	5,40%
nov/24	9,22%	11,95%	2,91%
dec/24	10,58%	16,20%	1,49%

Niet elke V-test® update gaat over een leveringsperiode die start bij het begin van een kwartaal. Bv. de februari update van jaar Y zal steeds gaan over de leveringsperiode februari jaar Y t.e.m. januari jaar Y+1. In deze situaties worden de kwartaalprijsen voor onvolledige kwartalen ook maar mee in rekening genomen voor het RLP/SPP-gewicht dat ze vertegenwoordigen in de leveringsperiode. In het voorbeeld van de februari update is het gewicht van de prijs voor het eerste kwartaal van jaar Y het RLP/SPP-gewicht van de maanden februari en maart. Het gewicht van de prijs voor het eerste kwartaal van jaar Y+1 is het RLP/SPP-gewicht van de maand januari.

3.2 Contracten geïndexeerd o.b.v. spot-indexatieparameters

Om een voorspelling te maken van de prijzen voor de komende 12 maanden, wordt in de V-test[®] voor de spot-indexatieparameters gebruik gemaakt van energieprijscurves. Dit zijn prijscurves die een voorspelling geven van de energieprijzen op uurbasis voor elektriciteit en dagbasis voor gas⁵. Ze baseren zich hiervoor op de forward-prijsnoteringsen voor de komende 12 maanden (zie forward-indexatieparameters) en op de historische spot-prijzen. Er is maandelijks telkens één nieuwe energieprijscurve beschikbaar voor elektriciteit en sinds januari 2023 twee energieprijscurves voor gas, één op basis van TTF-prijzen en één op basis van ZTP-prijzen (voordien was enkel de TTF-curve beschikbaar voor gas).

Tot en met december 2022 werden de energieprijscurves aangekocht bij een externe consultant gespecialiseerd in energiedienstverlening. Vanaf januari 2023 berekent de VREG deze energieprijscurves zelf volgens de hieronder beschreven methodologie.

- De energieprijscurves kunnen telkens worden berekend vanaf de voorlaatste werkdag van de maand vóór de maand van de V-test[®] update,
- De gebruikte forward-prijsnoteringsen volgen deze gebruikt voor de inschattingen van forward-indexatieparameters in de V-test[®], met uitzondering van de eerste maand (nl. bij maand geïndexeerde forward-indexatieparameters is dit de werkelijke parameterwaarde): het rekenkundig gemiddelde van de 5 laatste prijsnoteringe n vóór de voorlaatste werkdag voor de maand van de V-test[®] update, met volgende prijsnoteringe n (“forward-maandprijzen”):
 - Elektriciteit: ‘Belgian Power Base Load Futures’ noteringe n voor maandproducten op ICE Endex;
 - Gas TTF: ‘Dutch TTF Gas Base Load Futures’ noteringe n voor maandproducten op ICE Endex;
 - Gas ZTP: ‘ZTP settlement prices’ noteringe n voor maand-, kwartaal- en seizoenproducten op EEX: voor maanden waarvoor er geen of onvoldoende maandnoteringe n zijn, worden de kwartaalnoteringe n gebruikt. Voor maanden waarvoor er noch voldoende maand- noch kwartaalnoteringe n zijn, worden de seizoennoteringe n⁶ gebruikt.
- De gebruikte spot-prijsnoteringsen:
 - Elektriciteit: ‘EPEX Spot BE Day-ahead’, ook wel gekend als ‘Belpex’;
 - Gas TTF: ‘TTF European Gas Spot Index’ zoals gepubliceerd op EEX;
 - Gas ZTP: ‘ZTP European Gas Spot Index’ zoals gepubliceerd op EEX.

Om de forward-maandprijzen per maand voor de komende 12 maanden om te zetten naar een geschat uurprofiel voor elektriciteit en een dagprofiel voor gas, wordt drie jaar historiek aan spot-prijzen gebruikt. Deze historiek start vanaf de tweede maand voor de maand van de V-test[®]-update en gaat 36 maanden terug, voortschrijdend op maandbasis per nieuwe V-test[®]-update. Er worden verschillende gewichten gegeven aan de historische data, waarbij recentere historiek een groter gewicht krijgt. Hiervoor wordt volgende weging gebruikt per 12 maanden historiek, met de meest recente 12 maanden eerst: 50%/30%/20%.

Stappen bij de verwerking van de 36 maanden historiek van spotprijzen, apart uit te voeren per energieprijscurve:

⁵ Spotprijzen (nl. day-ahead prijzen) zijn op uurbasis voor elektriciteit en op dagbasis voor gas.

⁶ Een seizoenproduct loopt van april t.e.m. september (‘summer’) en van oktober t.e.m. maart (‘winter’).

1. Per maand uit de historiek wordt het rekenkundig gemiddelde berekend van de spotprijzen. Elke uur-/dagprijs in die maand wordt vervolgens gedeeld door het rekenkundig maandgemiddelde. Zo wordt per dag uit de 36 maanden historiek een set bekomen van 24 uurfactoren voor elektriciteit/1 dagfactor voor gas (per energieprijscurve);
2. Per maand uit de historiek wordt het rekenkundig gemiddelde berekend van de 24 uurfactoren/1 dagfactor per dag van de week. Het resultaat hiervan is een set van 24 uurfactoren voor elektriciteit/1 dagfactor voor gas per dag van de week en per maand historiek (bv. 24 uurfactoren/1 dagfactor voor maandagen in januari jaar Y-1, 24 uurfactoren/1dagfactor voor dinsdagen in januari jaar Y-1,...). Officiële Belgische feestdagen⁷ worden gelijkgesteld aan een zondag. Het extra uur bij omschakeling van zomer- naar winteruur op de laatste zondag van oktober wordt meegerekend bij bepaling van de uurfactor voor 02:00u-03:00u voor zondagen in oktober.
3. In de volgende stap worden de 36 maanden historiek teruggebracht naar 12 maanden door het toepassen van de weging 50/30/20: bv. (uurfactor 00:00u-01:00u maandag januari) = [(uurfactor 00:00u-01:00u maandag januari Y-1 * 50%) + (uurfactor 00:00u-01:00u maandag januari Y-2 * 30%) + (uurfactor 00:00u-01:00u maandag januari Y-3 * 20%)]. Er blijven nu nog sets over van 24 uurfactoren voor elektriciteit/1 dagfactor voor gas per dag van de week en per maand van het jaar (12 maanden).
4. De factoren bekomen in stap drie worden vervolgens overgezet naar de komende 12 maanden. Bv. voor de V-test[®] update van januari 2023 is dit de periode van 01/01/2023 t.e.m. 31/12/2023. Hierbij wordt gekeken naar de maand, de dag van de week en bij elektriciteit ook het uur. Dit betekent dat elke week (van maandag t.e.m. zondag) in een bepaalde maand hetzelfde patroon van factoren zal hebben. Uitzonderingen hierop zijn officiële Belgische feestdagen, die worden gelijkgesteld aan een zondag en de zondagen waarbij wordt overgegaan naar zomer- of winteruur (voor de laatste zondag van maart wordt de factor voor 02:00-03:00u weggelaten (omschakeling naar zomeruur) en voor de laatste zondag van oktober wordt de factor voor 02:00-03:00u tweemaal meegenomen (omschakeling naar winteruur)).
5. Tenslotte worden alle factoren per maand herrekend zodat de gemiddelde waarde per maand gelijk is aan één.

De zo bekomen factoren worden per maand vermenigvuldigd met de hierbij horende forward-maandprijs (cf. supra), wat resulteert in de energieprijscurve. Bv. V-test[®] update van januari 2023 (leveringsperiode 1/01/2023 – 31/12/2023): alle bekomen factoren voor januari 2023 (i.e. 24 uurfactoren per dag) worden telkens vermenigvuldigd met de forward-maandprijs voor januari 2023.

Aangezien de factoren per maand gemiddeld gelijk zijn aan één zal ook het rekenkundig gemiddelde van de energieprijscurve per maand gelijk zijn aan de gebruikte forward-maandprijs.

In het geval van **spot-indexatieparameters die rekenen met het rekenkundig gemiddelde** van de spot-prijzen, worden de rekenkundige gemiddelden berekend van de energieprijscurves per maand of kwartaal. Op de zo bekomen waarden wordt, net zoals bij de forward-indexatieparameters, een weging toegepast o.b.v. de RLP/SPP-profielen (cf. Tabel 1) om tot een gewogen gemiddelde waarde van de indexatieparameter te komen voor de betreffende periode van 12 maanden.

In het geval van **spot-indexatieparameters die rekenen met een RLP-/SPP-gewogen gemiddelde**, wordt elke uur- (elektriciteit) of dagprijs (gas) uit de energieprijscurve vermenigvuldigd met het

⁷ https://www.belgium.be/nl/over_belgie/land/belgie_in_een_notendop/feestdagen

RLP-/SPP-gewicht⁸ van dat uur/die dag. Ook hier gaat het om de RLP's en SPP die voor het jaar waarin de V-test[®] update wordt gepubliceerd ex ante bepaald werden, nl. RLPON voor gas (1 profiel voor België), het wiskundig gemiddelde van de RLPON's van alle Belgische DNB's voor afname van elektriciteit en het wiskundig gemiddelde van de genormaliseerde ex ante SPP's van alle Belgische DNB's voor teruglevering van elektriciteit.

Aangezien de periode van 12 maanden waarvoor een jaarkost wordt geschat in de meeste V-test[®] updates over twee verschillende kalenderjaren loopt, worden de van toepassing zijnde RLP- en SPP-profielen ook aangepast voor het volgende kalenderjaar. Zo komen de week- en weekenddagen, officiële feestdagen, het aantal dagen bij schrikkeljaren en de omschakelingen tussen zomer- en winteruur in de RLP- en SPP-profielen en de energieprijscurves overeen. Voor het SPP-profiel is er enkel een aanpassing nodig bij schrikkeljaren, aangezien dit profiel de productie van elektriciteit door zonnepanelen verdeelt over het jaar. Deze productie staat los van week- en weekenddagen, feestdagen of andere menselijke ingrepen zoals zomer- en winteruur.

Vanaf 2024 berekenen we de omzetting van RLP- en SPP- profielen naar het volgende kalenderjaar volgens de in paragrafen §3.2.1 t.e.m. §3.2.3 beschreven methodologieën. Voorheen werden de omzettingen van de profielen naar het volgende kalenderjaar uitgevoerd door een externe consultant. De berekeningen werden dus voor een eerste maal uitgevoerd voor kalenderjaar 2025 o.b.v. de RLP- en SPP-profielen gepubliceerd door Synergrid voor 2024.

3.2.1 Omzetting RLP-profiel elektriciteit naar volgend kalenderjaar

Aangezien de day-ahead prijzen op de elektriciteitsmarkt per uur zijn, wordt het oorspronkelijk RLP-profiel van jaar Y geaggregeerd tot een profiel op uurbasis en gebeurt ook de omzetting naar het volgende kalenderjaar Y+1 op uurbasis i.p.v. op kwartierbasis.

Het basisprincipe bij het omzetten van een RLP-profiel naar het volgende kalenderjaar is rekening te houden met de weekdag (maandag, ..., zondag) en het moment in het jaar (invloed van het weer en klimaat op het energieverbruik). Dit betekent dat de RLP-waarden van het oorspronkelijk profiel zoveel mogelijk worden gekopieerd naar de dichtstbijzijnde zelfde weekdag in het volgende kalenderjaar. Bv. 2/01/2024 is een dinsdag en krijgt als referentiedag dinsdag 3/01/2023. De RLP-waarden van 3/01/2023 worden overgenomen voor 2/01/2024.

De RLP-waarden voor een extra schrikkeldag worden op dezelfde manier bepaald. Hier gebeurt niets speciaal voor.

Voor de laatste kalenderdag(en) in december van jaar Y+1 wordt voor de referentiedag(en) teruggeslagen naar de eerste dagen van januari van jaar Y.

Aangezien het energieverbruik op feestdagen doorgaans anders is dan op andere dagen, zijn ook de RLP-waarden op deze dagen afwijkend en worden hiervoor manuele aanpassingen gedaan bij de omzetting naar jaar Y+1.

Er wordt hiervoor een onderscheid gemaakt tussen twee verschillende soorten feestdagen:

⁸ Aangezien de SLP-profielen niet meer worden gebruikt in de marktprocessen in 2022 en later (met uitzondering van exclusief nacht), is het ook niet de bedoeling dat er nog SLP-gewogen indexatieparameters worden aangeboden in nieuwe contracten. Er worden dan ook geen wegingen meer gemaakt o.b.v. SLP-profielen, tenzij een energieleverancier ervoor zou kiezen om aan klanten met een exclusief nacht meter een met het specifieke SLP_EN profiel gewogen prijs aan te bieden.

- Feestdagen die op een vaste weekday vallen, maar kunnen wijzigen van datum (bv. paasmaandag),
- Feestdagen die altijd op dezelfde datum vallen, maar kunnen wijzigen van weekday (bv. 1 mei).

Methodologie voor feestdagen die op een vaste weekday vallen: omwisseling van de RLP-waarden tussen twee dagen:

- De RLP-waarden van de feestdag in jaar Y worden gekopieerd naar dezelfde feestdag in jaar Y+1,
- De RLP-waarden van de kalenderdag in jaar Y die normaal de referentiedag was voor de feestdag in jaar Y+1, worden gekopieerd naar de kalenderdag in jaar Y+1 die normaal als referentiedag de feestdag in jaar Y had.

Bv. paasmaandag 1/04/2024: De referentiedag is normaal maandag 3/04/2023, geen feestdag. In 2023 viel paasmaandag op 10/04/2023:
 RLP-waarden 1/04/2024 = RLP-waarden 10/04/2023
 RLP-waarden maandag 8/04/2024 = RLP-waarden maandag 3/04/2023

Methodologie voor feestdagen die altijd op dezelfde datum vallen:

- De RLP-waarden van de feestdag in jaar Y worden gekopieerd naar dezelfde feestdag in jaar Y+1,
- De RLP-waarden voor de kalenderdag in jaar Y+1 die normaal de feestdag in jaar Y als referentiedag had, worden per uur bepaald als het rekenkundig gemiddelde van de RLP-waarden van de vorige en de volgende zelfde weekday van jaar Y.

Bv. woensdag 1/05/2024 en maandag 1/05/2023: 1/05/2023 is normaal de referentiedag voor maandag 29/04/2024:
 RLP-waarden 1/05/2024 = RLP-waarden 1/05/2023
 RLP-waarden 29/04/2024 = rekenkundig gemiddelde per uur van (RLP-waarden maandag 24/04/2023) en (RLP-waarden maandag 08/05/2023)

Voor de omschakelingen tussen zomer- en winteruur in jaar Y+1 worden telkens de RLP-waarden genomen van de zondagen in jaar Y waarin deze omschakelingen zich voordeden. In zoverre een zondag in jaar Y waarin een omschakeling gebeurde, een referentiedag zou zijn voor een zondag in jaar Y+1 waarin geen omschakeling gebeurt, wordt voor die zondag in jaar Y+1 als referentiedag de zondag genomen die anders de referentiedag zou geweest zijn voor de zondag in jaar Y+1 waarin de omschakeling wel gebeurt (omwisseling van referentiedagen).

Bv. omschakeling van winter- naar zomeruur op zondag 31/03/2024 en zondag 26/03/2023: zondag 24/03/2024 had normaal als referentiedag zondag 26/03/2023, en zondag 31/03/2024 had normaal als referentiedag zondag 02/04/2023:
 RLP-waarden 31/03/2024 = RLP-waarden 26/03/2023
 RLP-waarden zondag 24/03/2024 = RLP-waarden zondag 02/04/2023

Eenmaal het RLP-profiel is afgewerkt voor het hele kalenderjaar Y+1 wordt dit genormaliseerd zodat de som over het jaar gelijk is aan 1.

3.2.2 Omzetting RLP-profiel gas naar volgend kalenderjaar

Aangezien de day-ahead prijzen op de gasmarkt per dag zijn, wordt het oorspronkelijk RLP-profiel van jaar Y geaggregeerd tot een profiel op dagbasis en gebeurt de omzetting naar het volgende kalenderjaar Y+1 op dagbasis i.p.v. op uurbasis.

Het basisprincipe bij het omzetten van het RLP-profiel voor gas is hetzelfde als bij elektriciteit.

Omdat de invloed van weer en klimaat op het energieverbruik nog groter is bij gas dan bij elektriciteit, is de methodologie voor het bepalen van de waarden op feestdagen hier anders.

- 1 januari: De RLP-waarde van 01/01/Y wordt integraal overgenomen voor 01/01/Y+1;
- Andere feestdagen: Er wordt berekend in welke mate de RLP-waarde voor de feestdag in jaar Y verschilt van wat zou verwacht worden:
 - Hiervoor wordt telkens de verhouding berekend van de RLP-waarde van de feestdag t.o.v. de RLP-waarde van de vorige zelfde weekdag.
 - Dezelfde verhouding wordt berekend voor de vorige en de volgende kalenderdag voor en na de feestdag. Indien een van de in de berekening gebruikte dagen een feestdag zou zijn, wordt de verwachte RLP-waarde gebruikt als zou het geen feestdag zijn (zie voorbeeld in voetnoot⁹).
 - Vervolgens wordt het rekenkundig gemiddelde berekend van de in de vorige stap berekende verhoudingen, en wordt berekend in welke mate dit gemiddelde afwijkt van de berekende verhouding voor de feestdag (verhouding feestdag/gemiddelde verhouding vorige en volgende kalenderdag)
 - Er wordt verder gerekend met het zo bekomen percentage:
 - Voor de kalenderdag in jaar Y+1 die de feestdag uit jaar Y als referentiedag heeft, wordt de RLP-waarde gedeeld door het bekomen percentage,
 - Voor de overeenkomstige feestdag in jaar Y+1 wordt de RLP-waarde vermenigvuldigd met het bekomen percentage.

Bv. paasmaandag 1/04/2024: De referentiedag is maandag 3/04/2023, geen feestdag.

In 2023 viel paasmaandag op 10/04/2023:

$(\text{RLP-waarde maandag 10/04/2023}) / (\text{RLP-waarde maandag 3/04/2023}) = 79,63\%$

$(\text{RLP-waarde zondag 9/04/2023}) / (\text{RLP-waarde zondag 2/04/2023}) = 87,41\%$

$(\text{RLP-waarde dinsdag 11/04/2023}) / (\text{RLP-waarde dinsdag 4/04/2023}) = 87,33\%$

Rekenkundig gemiddelde van 87,41% en 87,33% = 87,37%

$79,63\% / 87,37\% = 91,14\%$

RLP-waarde paasmaandag 1/04/2024 = (waarde 3/04/2023) * 91,14%

RLP-waarde maandag 8/04/2024 = (waarde 10/04/2023) / 91,14%

Omschakelingen tussen zomer- en winteruur blijken weinig impact te hebben op het RLP-profiel voor gas. Hier worden dan ook geen aanpassingen voor gemaakt.

Eenmaal het RLP-profiel is afgewerkt voor het hele kalenderjaar Y+1 wordt dit ook hier genormaliseerd zodat de som over het jaar gelijk is aan 1.

⁹ Omzetting 2024 naar 2025: Hemelvaart jaar Y valt op 9/05/2024.

Verhouding vorige kalenderdag = $(\text{RLP-waarde 8/05/2024}) / (\text{RLP-waarde 1/05/2024})$ met 1/05/2024 is een feestdag. I.p.v. (RLP-waarde 1/05/2024) wordt in de berekening het gemiddelde genomen van (RLP-waarde 30/04/2024) en (RLP-waarde 2/05/2024).

3.2.3 Omzetting SPP-profiel teruglevering elektriciteit naar volgend kalenderjaar

Net als bij het RLP-profiel voor elektriciteit, wordt het oorspronkelijk SPP-profiel van jaar Y geaggregeerd tot een profiel op uurbasis en gebeurt de omzetting naar het volgende kalenderjaar Y+1 op uurbasis i.p.v. op kwartierbasis.

Aangezien het SPP-profiel een productieprofiel voor zonne-energie is, is er enkel een klimatologische en weersinvloed op dit profiel. De invloed van het weer is echter, net zoals bij de RLP-profielen moeilijk ex ante te voorspellen. Het gaat hier dan ook om statistische profielen.

Menselijke ingrepen en invloeden op de verdeling van een jaarvolume over de uren van dat jaar, zoals verschillen tussen week- en weekenddagen, feestdagen of omschakelingen tussen zomer- en winteruur, zijn niet van toepassing op het productieprofiel. Dit betekent dat voor alle dagen van het kalenderjaar van Y+1 dezelfde SPP-waarden kunnen worden genomen als van het kalenderjaar Y. Dit gebeurt door te starten op 1 januari en zo de waarden van het SPP-profiel van jaar Y chronologisch te kopiëren naar jaar Y+1.

De omschakelingen tussen zomer- en winteruur vallen dan wel niet op dezelfde data in jaar Y en jaar Y+1, maar dit behoeft geen manuele correctie bij het doortrekken van de SPP-waarden van jaar Y naar jaar Y+1. Het klopt namelijk dat de zon op een later uur opkomt en ondergaat volgens de tijdsrekening van de mens bij omschakeling naar het zomeruur, en het omgekeerde bij omschakeling naar het winteruur. Astronomisch betekent dit echter niet dat het ritme van zonsopgang en -ondergang is gewijzigd van het ene jaar op het andere.

Waar er wel op moet gelet worden bij het omzetten van het SPP-profiel van jaar Y naar jaar Y+1 is wanneer een van beide jaren een schrikkeljaar is:

- Jaar Y is geen schrikkeljaar en jaar Y+1 wel (bv. 2023 -> 2024): De SPP-waarden voor 29/02/Y+1 worden bepaald door de SPP-waarden van 28/02/Y te dupliceren.
- Jaar Y is een schrikkeljaar en jaar Y+1 niet (bv. 2024 -> 2025): De SPP-waarden van 29/02/Y worden niet overgenomen voor jaar Y+1.

Eenmaal het SPP-profiel is afgewerkt voor het hele kalenderjaar Y+1 wordt dit, voor de situaties met een schrikkeljaar, genormaliseerd zodat de som over het jaar gelijk is aan 1.

3.3 Dynamische contracten

In een dynamisch contract worden de op kwartierbasis gemeten elektriciteitsafname en -injectie afgerekend aan uurprijzen. Hiervoor is een digitale meter vereist. De prijzen van de energiekost in deze contracten zijn, net als bij variabele elektriciteitscontracten met een spot-indexatieparameter, gebaseerd op day-ahead prijzen voor elektriciteit.

Om een schatting te maken van de prijzen voor de komende 12 maanden binnen dynamische contracten, wordt in de V-test[®] gebruik gemaakt van dezelfde energieprijscurve als voor de prijsberekening bij variabele elektriciteitscontracten met een spot-indexatieparameter.

Voor gebruikers van de V-test® die een volledig jaar aan kwartierwaarden hebben ingeladen, al dan niet via Mijn Fluvius, worden deze afname- (en mogelijk ook injectie-) gegevens vermenigvuldigd met de uurprijzen van de dynamische contracten, berekend op basis van de energieprijscurve en de prijsformule zoals bepaald door de leverancier. Hiertoe worden de ingeladen historische kwartierwaarden omgezet naar de toekomstige 12 maanden, zodat week- en weekenddagen correct overlappen met deze in de energieprijscurve.

Sinds mei 2023 is het ook mogelijk om in de V-test® een simulatie van de jaarkost voor dynamische contracten te maken zonder een volledig jaar aan kwartierwaarden in te laden. In dat geval wordt de opgegeven jaarafname (en/of jaarinjectie) verdeeld over de verschillende uren van de toekomstige 12 maanden via dezelfde RLP- en SPP-profielen als in de berekening voor spot-indexatieparameters die rekenen met een RLP-/SPP-gewogen gemiddelde (i.e. de ex ante RLP- en SPP-profielen gepubliceerd voor het jaar waarin de V-test® update wordt gepubliceerd, aangevuld met de naar het volgende kalenderjaar omgezette RLP- en SPP-profielen). Vervolgens worden ook hier de verkregen uurvolumes vermenigvuldigd met de uurprijzen van de dynamische contracten, berekend op basis van de energieprijscurve en de prijsformule zoals bepaald door de leverancier.